

udrede de Udgifter, som behøves til Lovens Gjennemførelse. Det forekommer mig derfor, at der ikke i dette Tilfælde vil kunne være nogen Vanfælighed for Ministeren ved at finde de fornødne Midler til at gennemføre Loven paa en saadan Maade, at dens Gjennemførelse kan blive helbig.

Krieger: Det er noget trættende at skulle svare paa den Art af Bemærkninger, som kun kunne fremkomme derved, at det ærede Medlem ikke har læst Lovforslaget igjennem. Det ærede Medlem siger, at der ikke vil være nogen Vanfælighed ved Lovens Gjennemførelse, da Lovforslagets § 8 indeholder Hjemmel til at afholde de dermed forbundne Udgifter. Det er aldeles urigtigt. I Lovforslagets § 8 staar der: „De Udgifter, som følge af denne Lov, og som ikke kunne dækkes ved de i § 5 ommeldte Kjendelser, bevilges paa Finantsloven.“ Det er altsaa kun det Beløb, som kan dækkes ved de nævnte Kjendelser, som Ministeren kan afholde, men ibrigt skal han søge de fornødne Midler bevilgede paa Finantsloven; det er ikke nogen Bemærkning til at afholde de Udgifter, der ikke kunne dækkes ved Kjendelserne.

Vindesbøll: Hvad der har bevæget den Mand, der har indbragt dette Lovforslag, til at komme frem med det, har jo været hans Dristelse om at faae ophævet den Ulighed, som hidtil har fundet Sted med Hensyn til Skolelærernes Examination, idet Privatisterne ere blevne hørte af Lærere, som de ikke kjendte, og som de maaskee aldrig før havde seet, medens de paa Seminarierne optagne Lærlinge ere blevne examinerede af deres velbekjendte Lærere. At der er stor Forskjel herpaa, det maa Enhver indrømme, og, naar der er en saadan Forskjel tilstede, som kan have Indflydelse paa de Charakterer, der opnaaes, da bør man ogsaa søge at faae den ophævet og at faae Lighed tilveiebragt. Saavidt kan jeg altsaa følge med Dem, der har indbragt dette Lovforslag, men heller ikke videre; thi, naar det dernæst skal afgjøres, hvorledes man rettest kan hæve denne Forskjel mellem de to Maader at holde Examen paa, da bliver Spørgsmaalet, hvilken af de to Examensmaader der er den paalideligste, enten den, ifølge

hvilken Examen holdes af Examinatorer, som man aldrig har seet før, og som man ikke kjender noget til, eller den, efter hvilken Examen holdes af Ens vante Lærere. Jeg maa nu efter den Erfaring, som jeg har haft Leilighed til at gjøre, mene, at den Examination, der giver det paalideligste Resultat, er den, der holdes af de Mænd, der have forestaaet Ens Undervisning. Det er umuligt andet end, at en Examinator, naar han begynder at høre en Examinand, maa gaae ud fra visse Forudsætninger; han kan ikke begynde med det Allerførste, med Begyndelsesgrundene; han kan ikke begynde, som man siger, ab ovo, men han maa gaae ud fra visse Forudsætninger. Den, som nu kjender Dem, der som Examinand sidder foran ham, og som veed, hvad han kan forudsætte, lader dette ligge bagved og gaar dristigt videre frem og udbreder sig videre og videre; han kan altsaa forbyde sig i Sagen, og Examinationen bliver derved mere udførlig og grundig, og Udfaldet mere klart, medens Den, der ikke kjender det Menneske, der sætter sig ned foran ham, heller ikke veed, hvad han kan forudsætte, og som Følge deraf maa standse ved ethvert Svar, han faaer. Dersom Svarene ikke ere tilfredsstillende, tør han ikke derfor strax opgive sin Examinand, men Humaniteten byder ham saa at søge at hjælpe Examinanden paa Gled ad Omveie, da der muligt kan være en Misforstaaelse tilstede, og da han maaskee selv kan have foranlediget, at hans Spørgsmaal ikke blev rigtigt opfattet. Dette optager Tiden, og Examinationen bliver derved ufuldstændig, og Resultatet derfor ogsaa saameget usikkrere. Der er en større Sikkerhed, hvor man som Læreren forud kjender sin Examinand. Men der er tillige en anden Grund, som gjør, at Resultatet i mine Dine bliver sikkrere paa den sidstnævnte Maade. Det er nemlig en meget vanfælig Sag at examinere godt; der er ikke mange Lærere, der besidde denne Gave i en høi Grad; man tør næsten sige, at der hører en naturlig Begavelse dertil. Det er meget lettere at udvikle, forklare, gaae igjennem og docere, thi derved har man Lov til at brede sig, og, naar man kun kan brede sig med Ord uden Hensyn til Tiden, saa gives der En jo altid